

Aanvrager:	Stichting Architectuurcentrum Amsterdam
Titel:	Hervertellingen
Gevraagd bedrag:	€ 115.000

POSITIEF

Inleiding en samenvatting

Het Architectuurcentrum Amsterdam (Arcam) programmeert op het snijvlak van actuele maatschappelijke vraagstukken en ontwerpgegevens. Arcam stelt vast dat het activisme terug is in het woondebat. Voor architecten lijkt het echter niet vanzelfsprekend om positie te kiezen aan de zijde van bewoners. Tegelijkertijd is volgens Arcam een nieuwe generatie onderzoekers actief die de huidige woonmisstanden en conflicten positioneert in een langere lijn van verwaarlozing, achterstelling en ongelijke behandeling. In het jaarprogramma Hervertellingen legt Arcam relaties tussen enerzijds hedendaags woonprotest, historisch woonbeleid en architectuurgeschiedenis en anderzijds de architecten (en soms ook opdrachtgevers) die een nieuwe rol zoeken daar waar deze drie pijlers samenkomen. Samen met drie curatoren (Sophia Holst en Tayfun Balcik, Wouter Pocornie en Wouter Stroet) onderzoekt Arcam nieuwe verbanden tussen (architectuur)geschiedenis en woonbeleid in wijken met een grote transformatieopgave vanuit het perspectief van emanciperende bewoners. Zo worden de ontwerpstrategieën die ontwerpers en architecten (kunnen) inzetten als onderdeel van een cultureel-maatschappelijke ontwerpdialoog onderzocht, die tegelijkertijd bewoners en belanghebbenden als volwaardige gesprekpartners in dialoog brengen met ontwikkelaars, woningcorporaties en gemeenten. De focus van het jaarprogramma ligt op de Amsterdamse stadsdelen Zuidoost, Noord en Nieuw-West. In Hervertellingen kijken de curatoren met ontwerpers, bewoners en opdrachtgevers opnieuw naar de (woon)geschiedenis van deze woonwijken. Betrokken bewonersgroepen zijn: Verdedig Noord, Black Archives Bijlmer, Nieuw-West in Verzet, Red Amsterdam Noord, Hart voor de K-Buurt en anderen. De resultaten van Hervertellingen zijn in de wijken zelf te zien en in de tentoonstellingsruimte van Arcam, om zo een breed publiek kennis te laten maken met een completer verhaal, waarbij Arcam tegelijkertijd een groter bewustzijn wil creëren voor blinde vlekken in historisch woonbeleid en (architectuur)geschiedenis en dat die geschiedenis zich kan herhalen/herhaalt.

Overwegingen van de adviescommissie

De commissie heeft veel waardering voor het thema van het jaarprogramma van Arcam. De term 'hervertellingen' staat in haar optiek voor iets dat momenteel erg belangrijk is: de geschiedenis bekijken en daarvan leren vanuit het huidige perspectief en de huidige context. Daarnaast vindt ze het sterk dat Arcam zich richt op het narratief over architectuur en planologie en dat het sociale aspect van architectuur wordt besproken. Dat Arcam een meer activistische en reflectieve rol aanneemt in het vormgeven van het woondebat waardeert de commissie. Dat reflectie en activisme hand in hand gaan noemt ze een sterk onderdeel van het jaarprogramma. De drie deelprojecten in Amsterdam Zuidoost, Noord en Nieuw-West zijn verder helder uitgewerkt. De kwaliteit hiervan verschilt volgens de commissie wel, gezien de uiteenlopende expertise van de verschillende teams. Echter vindt ze dat er over het geheel genomen goede bronnen worden aangehaald en relevante makers en ontwerpers bij het programma worden betrokken. Er worden bovendien mooie verbindingen gelegd met bestaande initiatieven en evenementen. De resultaten van Hervertellingen worden onder de aandacht gebracht tijdens een bijeenkomst in Pakhuis de Zwijger in Amsterdam. Hoewel dit een voor de hand liggende keuze is, vraagt de commissie zich af waarom er, gezien er in het jaarprogramma zeer lokaal wordt gewerkt, er niet voor is gekozen de kennis en resultaten meer terug te brengen naar de bron. De commissie vindt het belangrijk dat de resultaten voldoende in de Amsterdamse wijken worden gedeeld.

Daarnaast vraagt ze zich af hoe de opgedane kennis wordt teruggekoppeld richting de bouw, beleidsmakers en opdrachtgevers. Tot slot merkt de commissie op dat de wijze waarop Arcam zich verhoudt tot, en invulling geeft aan de codes, slechts beperkt wordt beschreven in de aanvraag. Dat staat echter niet in de weg dat het jaarprogramma over de gehele breedte als voldoende wordt beoordeeld.

Kijkend naar de criteria van de regeling beoordeelt de commissie de relevantie van de gekozen thematiek voor het vakgebied als zeer goed. De artistieke en maatschappelijke waarde van het activiteitenprogramma en de mate van divers publieksbereik beoordeelt ze als ruim voldoende. De consistentie in doel en opzet van het programma vindt de commissie voldoende.

Advies van de commissie aan het bestuur

De commissie adviseert het bestuur deze aanvraag te honoreren voor het aangevraagde bedrag van € 115.000. Ze meent, na bestudering van de aanvraag en op basis van bovenstaande overwegingen, dat het voorgestelde activiteitenprogramma voor 2024 voldoende aansluit op de doelstellingen van de Regeling 1- en 2-jarig Activiteitenprogramma 2023-2024.